

# Harambee nieuws



Jaargang 10, nummer 23, december 2014

In deze uitgave o.a. | 2 Bredase Vredesprijs | 2 Presentatie Auma Okwany in Kenia | 3 Onderwijskwaliteit: De impact van de trainingen en cursussen | 4-6 Stand van zaken lopende projecten | 6 Overheid | 7 Partners overleg | 7 Toekomst stichting ligt in Kenia! | 8 Nieuw bestuur

## Veel goed nieuws!

Na de uitdagingen van 2013 zijn we erg blij een nieuwsbrief te kunnen presenteren vol met goed nieuws. Op 24 september werd de Bredase Vredesprijs toegekend aan Roel en Marianne. Die hebben zij ook gekregen dank zij het vele ondersteunende werk van alle vrijwilligers die met hen meewerken. In het landelijke blad over ontwikkelingssamenwerking Vice Versa heeft een leuk interview gestaan met Roel en Marianne over de impact studie van Auma Okwany. Zij heeft haar rapport ook in Kenia gepresenteerd.



Roel en Marianne hebben een zeer succesvol verblijf van ruim twee maanden achter de rug in Kenia. Nadat de samenwerking met IcFEM werd beëindigd, is onze stichting veel zichtbaarder geworden. Aanvragen voor projecten stapelen zich op. De overheid wil veel meer met ons gaan samenwerken. Onze nieuwe partner Albert Webale doet erg goed werk. We hebben er een inspirerende nieuwe

partner bij gekregen, Jacob Omondi, manager van de Parkands Sports Club in Nairobi. Er is een begin gemaakt met de discussie over de toekomst van de stichting in Kenia. Kortom: we groeien uit tot een belangrijke speler op het gebied van onderwijs in West-Kenia, dank zij het feit dat onze gezamenlijke inspanningen vruchten beginnen af te werpen.

## Bredase Vredesprijs

Op 24 september jl werd de Bredase Vredesprijs 2014 toegekend aan Roel en Marianne. Deze wordt jaarlijks uitgereikt aan (een) Bredase inwoner(s) die zich belangeloos inzetten voor vrede en mensenrechten op lokaal, nationaal of mondiaal niveau. De burgemeester van Breda, de heer Peter van der Velden, reikte de prijs uit in de Koninklijke Militaire Academie. Aangezien Roel en Marianne in Kenia verbleven werd de prijs in ontvangst genomen door de voorzitter van de stichting, Ad van Ardenne, en Luuk Meijers.

Namens de jury roemde voorzitter Willem Brandt de inzet voor "het levenswerk" van Roel en Marianne en de manier waarop zij de projecten tot stand brengen samen met de plaatselijke bevolking. De prijs bestaat uit een oorkonde en dit jaar uit een keramiek "de Hand" van keramiste Liesbeth Struijs uit Rijsbergen, dat op uitstekende wijze zowel de betekenis van de naam van de stichting als de verdiensten van Roel en Marianne symboliseert. Uiteraard waren zij hier zeer vereerd mee. Hun jongste zoon Luuk was bij de uitreiking aanwezig en heeft een toespraak gehouden over het werk van zijn ouders en hoe het is om zulke gepas-



sioneerde ouders te hebben. Onder de 150 aanwezigen waren ook veel vrijwilligers van de stichting. Mede dank zij ook hun inzet ging de prijs naar Roel en Marianne.

Voor het juryrapport en meer info over de Vredesprijs: zie [www.bredase-vredesprijs.nl](http://www.bredase-vredesprijs.nl). De speech van Luuk is te vinden op onze website onder publicaties.

## Presentatie Auma Okwany in Kenia

Nadat we in onze vorige nieuwsbrief uitvoerig verslag hebben gedaan over de presentatie van de impactstudie door Auma Okwany in Nederland was het nu zo ver dat zij het rapport ook in Kenia heeft gepresenteerd.

Op zaterdag 1 november was zij in Kimilili om het rapport aan de 125 aanwezigen onder de aandacht te brengen. Veel schoolhoofden en oudercomités waren aanwezig, evenals vertegenwoordigers van de kerken en de overheid. Auma wist het publiek enorm te boeien met haar uiteenzetting. De discussie, die erna volgde, was zeer boeiend en velen lieten hun mening horen. Wij zijn enorm veel dank verschuldigd aan Auma omdat zij op deze prachtige wijze haar rapport ook in Kenia heeft willen presenteren.



# Onderwijskwaliteit: de impact van de trainingen en cursussen

Tryphosa Nandasaba is onze coördinator ter plekke en zij regelt de cursussen en trainingen voor de scholen. Wij hebben haar gevraagd iets te schrijven over haar ervaringen.

“De inspanning en bijdrage aan het programma van Stichting Harambee Holland om de onderwijskwaliteit te verbeteren op de scholen, draagt elk jaar steeds meer vruchten. Eerst waren het een paar trainingen voor kleuteronderwijzeressen en een keer per jaar een cursus voor lagere schoolhoofden. Maar dit is veranderd. Alle scholen waar wij ooit een project hebben gedaan,

## *'De trainingen en cursussen worden nu in familieverband gegeven'*

hebben zich op eigen initiatief verbonden in familieverband. Zo is er de familie van de 18 lagere scholen, de 18 kleuterscholen, de 9 middelbare scholen en de 8 technische scholen. De trainingen en cursussen worden nu in familieverband gegeven. Velen profiteren ervan, niet alleen leerkrachten en schoolhoofden, maar ook oudercomités, sponsors en schoolbesturen.”

Na een aantal jaren zie ik een veel positieve resultaten:

- Alle scholen in de Harambee families begrijpen hun strategisch plan veel beter en hoe het hen helpt de school te ontwikkelen.
- De onderlinge samenwerking in de familie geeft de identiteit een unieke groep te zijn.
- De resultaten van alle scholen gaan omhoog.
- De scholen in onze families trekken meer leerlingen aan omdat ze professionaliteit uitstralen.
- Er is een betere samenwerking op de scholen tussen het schoolhoofd, de sponsor (meestal de kerk) en het schoolbestuur waardoor het management effectiever is.
- Het goede werk in de scholen is opgevalen bij de overheid die daardoor de scholen meer op de voorgrond zet en de stichting prijst om haar inzet de onderwijskwaliteit te verbeteren.
- De schoolhoofden en leerkrachten in de families voeren hun taken effectiever uit.
- De uitwisseling tussen de scholen in de Harambee families heeft een enorm effect op het gevoel van eigenwaarde.
- De roep om meer trainingen, de gretigheid en het enthousiasme van leerkrachten en schoolhoofden



geeft aan hoezeer ze van het kwaliteitsprogramma profiteren.

- Er is een positief competitiegevoel tussen de scholen binnen hun familie.
- Andere scholen benijden de leden van de Harambee families en willen er graag bij horen.
- De technische scholen hebben door de cursussen geleerd dat zij producten kunnen maken voor de andere scholen waardoor ze inkomen genereren.”

“Als coördinator van het kwaliteitsprogramma stel ik vast dat er veel bereikt is. Als er meer geld beschikbaar zou zijn, zouden meer trainingen en cursussen gegeven kunnen worden over allerlei andere belangrijke onderwerpen. Ook zouden meer scholen ervan kunnen profiteren. De overheid, zowel de landelijke als de counties, laat veel gaten vallen die door het kwaliteitsprogramma van de stichting kunnen worden opgevuld.”

“Al met al hebben de inspanningen van de stichting om de onderwijskwaliteit te verbeteren, resultaat op alle scholen van de Harambee families. Ik wil Stichting Harambee Holland en haar supporters bedanken voor hun bijdragen aan de onderwijskwaliteit op onze scholen en voor de impact op het leven van velen!”



## STAND VAN ZAKEN PROJECTEN

# Lopende projecten



### Indangalasia primary school

Na negen maanden bouwen was het op 24 september 2014 zover: de officiële overhandiging van 5 klaslokalen, kantoren en regenwateropvang. In aanwezigheid van veel hoogwaardigheidsbekleders hebben Jan en Héléne Vinke tijdens hun bezoek aan Kenia het project overgedragen aan de school. Het was een groots en belangrijk gebeuren waar veel mensen van de overheid, ouders en alle leerlingen deelgenoot van waren. Er staat nu een prachtig, degelijk gebouw aan de straat dat als blikvanger voor de school dient. Het project heeft veel met de gemeenschap gedaan, hun betrokkenheid was groot. Veel

ouders hebben op de een of andere manier een bijdrage geleverd aan bouwmaterialen, mankracht of het halen van water uit de rivier. Het hoofd van de school is enorm gegroeid door het project, zelfbewust en trots op zijn school en vastbesloten om de topositie, die de school in het district Mumias inneemt, vast te houden. Met de nieuwe werkwijze is hier onder leiding van onze partner John Were een fantastisch project gerealiseerd.

Aan iedereen die hieraan een bijdrage heeft geleverd: heel hartelijk dank namens de leerlingen en de ouders van Indangalasia!

#### **'Voorheen waren onze klaslokalen overvol.'**

*Nu kunnen we 40 kinderen in een klaslokaal plaatsen, voorheen waren dat er soms 120. Daardoor krijgen ze meer individuele aandacht. Door de mooie klaslokalen zijn er in korte tijd 17 nieuwe aanmeldingen gekomen en we verwachten er veel meer. De nieuwe lokalen zijn goed geventileerd, licht, het regent niet meer binnen door lekkende daken. We zijn zo blij met de watertank zodat we schoon water op school hebben. Voorheen was dat een groot probleem. Sommige leerlingen misten lessen omdat ze bij de rivier water moesten halen. Het project heeft tot een geweldige samenwerking tussen ouders, politici en de school geleid. De ouders zijn veel meer bij hun school betrokken. Doordat er nu elektriciteit is hopen we een begin te kunnen maken met de introductie van computeronderwijs. Iedereen is zo trots op de nieuwe lokalen, de school heeft een heel bijzondere uitstraling gekregen. We zijn enorm gemotiveerd om volgend jaar de beste school te worden. Wij zijn de donoren en Harambee Foundation Holland ontzettend dankbaar voor dit mooie project.*

**Sylvester Kweyu, schoolhoofd**



### **'Het nieuwe gebouw is een wonder'**

*Je had het zingen en dansen moeten zien op de officiële opening, hoe blij iedereen was! Vroeger zei men dat er niets goeds van onze school kon komen. Nu schamen mensen zich voor deze uitspraak. We denken dat er nu ook meer leraren op onze school komen. Het is zo fijn om in een ruim klaslokaal te zitten in het licht. We zitten niet meer op de grond maar in mooie schoolbanken. We zaten altijd aan onze benen te krabben omdat er zandvlooien in de grond zaten. Nu hebben we mooie vloeren en geen vloeien meer. Onze boeken en schriften zijn nu niet meer nat van de regen in de klas omdat vroeger het dak lekte. We kunnen ons nu veel beter concentreren. Het is nu veel leuker om naar school te gaan in zo'n mooi gebouw.*

**De leerlingen Solomon, Sharon en Purity**



## **Ugolwe**

Op 18 september 2014 werd officieel de cheque overhandigd voor een nieuw project voor Ugolwe Primary School: de bouw van een bibliotheek en lerarenkamer. De bibliotheek wordt gebouwd ter nagedachtenis aan de vorig jaar overleden vrouw van John Were en moet niet alleen onderdeel van de school zijn maar ook een functie hebben voor de lokale gemeenschap. Bij de overhandiging van de cheque waren veel ouders aanwezig, het parlementslid, vertegenwoordigers van de county en ook de oudste zoon van Marianne en Roel, Coen met zijn vriendin Sharon. Ook onze nieuwe partner Jacob Omondi is bij het project betrokken. Zodra alle materialen, die door de ouders bijeen gebracht worden, ter plekke zijn, kan met de bouw worden begonnen. De feestelijkheden werden afgesloten met een heerlijke maaltijd.



## **EARC**

Wat was het een blije dag voor velen toen de speeltuin op het terrein van het EARC werd geopend en de kinderen er eindelijk gebruik van konden maken. Een speeltuin zie je bijna nergens in Kenia. Deze gehandicapte kinderen zijn nu eens extra bevoorrecht. Ook wordt het wel als therapiesessie gebruikt voor de ergotherapie. En wat te zeggen van al die blije gezichten?



Daarnaast werden de gereedschappen en een cheque voor het kopen van andere middelen om aanpassingen etc. te maken overhandigd. De gereedschappen komen gedeeltelijk van Tools to Work uit Teteringen en worden gedeeltelijk aangeschaft in Kenia zelf. Deze zijn bedoeld voor de nieuwe werkplaats, gefinancierd door het Liliame Fonds. Echter dit gebouw is nog niet helemaal klaar. De afwerking moet nog gebeuren. Tijdens ons volgende bezoek kan dit project overhandigd worden.



## VERVOLG STAND VAN ZAKEN PROJECTEN

### Naitiri

Het snelste project ooit werd op 3 oktober 2014 officieel overhandigd aan de school na een bouwtijd van nog geen vier weken. Het project omvat een geboorde waterput met opslagtank en leidingen naar vier tappunten: de slaapzaal voor meisjes, de groentekas, de keuken en naast de poort aan de straatkant waar de lokale bevolking op vaste tijden water kan komen tappen. Iedereen was erg opgetogen over de snelheid waarmee het project gerealiseerd kon worden, volgens de nieuwe werkwijze en onder leiding van onze partner Albert Webale. Het landelijke parlamentslid, Dr. Eseli, en de county vertegenwoordiger waren er ook bij aanwezig.

Alle aanwezigen dankten de Rotary Club Breda West heel hartelijk voor de financiële bijdrage om het project te realiseren!



### Kibunde Primary school

Dit project, dat afgerond is na een wat langere periode, bestaat uit vier klaslokalen en twee watertanks. Albert Webale nam het project over van ICFEM. Dat leverde ietwat vertraging op.

De school ligt ver in het binnenland aan een ongeasfalteerde weg waardoor de toegankelijkheid van de school voor de aanvoer van materialen een probleem was. Met name in de regentijd. De wagens kwamen nogal eens vast te zitten in de modder. En wij ook tijdens de opening, zie foto! Maar nu is er een mooi project tot stand gebracht. Vier mooie klaslokalen zijn gebouwd en 2 grote watertanks. De impact op de leerkrachten, het hoofd van de school en de leerlingen is groot.

Iedereen die bij de officiële overhandiging aanwezig was, dankte Stichting Ubuntu uit Bavel en de beide lagere scholen, De Toermalijn en De Spindel, heel hartelijk omdat zij dit project mogelijk gemaakt hebben.

## Overheid

Tijdens ons laatste bezoek werd het steeds duidelijker dat de overheid veel meer met onze stichting wil samenwerken.

In plaats van de vroegere provincies zijn er sinds de invoering van de nieuwe grondwet in 2012, zgn. counties gekomen in Kenia. Zij zijn verantwoordelijk voor o.a. het kleuteronderwijs en de technische scholen. We zijn nu in gesprek met de minister van onderwijs van de county over hoe we samen kunnen werken. Dat is nog

een heel proces omdat veel verantwoordelijkheden nog niet vast liggen. Maar het begin is gemaakt! De manier waarop wij de trainingen en workshops in een kleinere setting organiseren, wordt door de overheid zeer gewaardeerd. met name de interactieve manier van werken. Zij wonen de trainingen ook bij.

Onze werkwijze t.a.v. de bouwprojecten op scholen wordt positief beoordeeld. Het parlamentslid Mr. Eseli ziet dat wij een bepaald model hanteren bij de bouw van klaslokalen die succesvol is. Hij heeft op dezelfde manier klaslokalen gebouwd op drie technische scholen. De overheid gaat ook steeds meer financieel bijdragen aan onze bouwprojecten, samen met de lokale gemeenschap.

# Partners overleg

Elk bezoek hebben we verschillende vergaderingen met onze partners en onze coördinator Tryphosa Nandasaba. Daarbij gaat het om het programma, de stand van zaken van de projecten, de trainingen en workshops maar ook om algemene beleidsaangelegenheden.

Het wordt steeds belangrijker om de activiteiten van de partners onderling op elkaar af te stemmen en een

eenduidige werkwijze te hanteren voor alle werkzaamheden. Ook onze positie ten opzichte van de overheid is een belangrijk terugkerend discussiepunt. Onze partner John Were zit de vergaderingen voor.

Ook als wij niet in Kenia zijn worden de vergaderingen onderling voortgezet. We komen bij elkaar in Bungoma, een plaats die centraal ligt in het gebied waar alle projecten plaatsvinden. We zijn blij met de inbreng van onze nieuwe partners Albert Webale en Jacob Omondi. Als het maar even mogelijk is komt hij uit Nairobi om de vergaderingen bij te wonen.



V.l.n.r.: Albert Webale, John Were, Tryphosa Nandasaba, Fr. Peter Makokha en Jacob Omondi

## Toekomst van de stichting ligt in Kenia!

Het bestuur in Nederland is in mei jl een dag bij elkaar geweest om over het werk van de stichting te praten. Een belangrijk onderdeel van de discussie ging over de toekomst van de stichting.

De positie van Roel en Marianne is daarbij cruciaal, met name als het gaat om hun opvolging. Zij kunnen niet tot in lengte van jaren het werk blijven doen en wie kan hun rol overnemen? In Nederland zal het niet eenvoudig zijn opvolgers te vinden. Het uiteindelijke doel zal zijn om het werk in Kenia te kunnen voortzetten met minder bemoeienis vanuit Nederland. Uiteindelijk is besloten dat de opvolging van Roel en Marianne in Kenia zal moeten komen te liggen. Dit idee is meegenomen naar Kenia en uitvoering besproken met de partners en Tryphosa.

Allen waren het volledig eens met deze gedachtegang. John Were drukte het zo uit:

***“De stichting is geen familiezaak meer, het is een bekend instituut geworden”***

In Nederland was al besloten om een strategisch plan voor 2015-2020 te schrijven. De Keniaanse partners waren van mening dat zij het beste dit plan konden schrijven. Dat hebben we ook zo besloten. We zijn heel blij dat Albert Webale en onze nieuwe partner Jacob Omondi samen een eerste versie hebben gemaakt. Dit stuk dient als een aanzet voor de discussie over hoe we de toekomst zien van de stichting in Kenia. Iedereen is het erover eens dat het gedachtegoed, de know-how en alle ervaring behouden moeten blijven en door de mensen zelf voortgezet. Dat zal niet ineens kunnen gebeuren maar stap voor stap gerealiseerd moeten worden.

# Nieuwe bestuur

Nadat we helaas afscheid hebben moeten nemen van onze vorige voorzitter Marjolein Rojo, zijn we blij dat we een nieuwe voorzitter hebben gevonden in de persoon van Ad van Ardenne. Hij was al enige jaren lid van het bestuur. Ook is Maddy van den Corput toegetreden tot het bestuur. Het is geweldig fijn dat zij de gelederen van de stichting komt versterken. Zij hield zich al enige tijd succesvol bezig met de fondsenwerving voor de stichting maar is nu nog nauwer betrokken doordat de lijnen nog korter zijn geworden. Van harte welkom Maddy! Zo zijn we weer op volle sterkte gekomen. Dat is hard nodig om het vele werk op een goede manier te kunnen uitvoeren.



V.l.n.r.: Roel, Maddy, Sjaak, Johan, Ad, Marianne en Henriëtte

**Kijk ook eens op onze website en facebook pagina!**



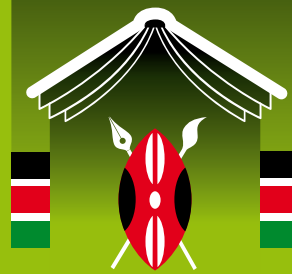
Voor alle uw drukwerk!

**NPND RUKKERS**

[WWW.NPND RUKKERS.NL](http://WWW.NPND RUKKERS.NL)

Voor alle uw grafische uitingen en meer!

[www.ronschouwenaar.nl](http://www.ronschouwenaar.nl)



STICHTING  
**HARAMBEE  
HOLLAND**

## Doelstelling en werkwijze stichting

Stichting Harambee Holland heeft tot doel het leveren van een bijdrage aan verhoging van de levensstandaard van de mensen in West-Kenia door een substantiële verbetering van de kwaliteit van de onderwijsmogelijkheden. Daarmee sluit zij aan bij de eerste drie Millenniumdoelen voor 2015:

- De armoede halveren en minder mensen honger;
- Alle kinderen naar school;
- Mannen en vrouwen gelijkwaardig.

De stichting werkt volgens een vastomlijnde werkwijze waarmee gewaarborgd wordt, dat gelden goed besteed worden en dat donoren goed geïnformeerd kunnen worden over het project. In Kenia werkt de stichting met drie partners die als toezichthouder de projecten volgen.

In principe is het ook de bedoeling dat de betreffende school zelf een eigen bijdrage levert aan het project om de betrokkenheid met het project zeker te stellen. Deze bijdrage kan bestaan uit geld naar draagkracht, uit werkzaamheden door leerlingen, leerkrachten of ouders en uit materialen zoals hout of bakstenen. Van de gelden die de stichting ontvangt, wordt meer dan 90% gebruikt voor het realiseren van projecten.



## Algemene informatie

Stichting Harambee Holland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder nummer 20102573 en is door de Belastingdienst officieel erkend als goed doel.

Kijk voor meer algemene gegevens van Stichting Harambee Holland op [www.harambeeholland.nl](http://www.harambeeholland.nl)

Bank: SNS Bank, IBAN NL23 SNSB 0879 3591 61. ten name van Stichting Harambee Holland te Bavel.

E-mailadres: [info@harambeeholland.nl](mailto:info@harambeeholland.nl)

Comité van Aanbeveling:

- Peter van der Velden, oud-burgemeester van Breda
- Mr. Mukhisa Kituyi, vm. Minister van Handel en Industrie in Kenia
- Kurt Lindijer, Afrika-specialist en journalist in Nairobi
- Paul Rosenmöller, Programmamaker

samen bouwen aan  
onderwijs in West-Kenia